

Het bijbelboek Ruth

Hoofdstuk 75

Lieve kleinkinderen,

Kennen jullie nog het sprookje van Hans en Grietje? En wat was de laatste zin van dat sprookje? ‘En ze leefden nog lang en gelukkig.’

In onderstaand verhaal kent de vrouw Naomi heel veel verdriet in haar leven. Gelukkig, aan het einde van dit verhaal uit de bijbel van duizenden jaren geleden, is ook voor Naomi heel veel ten goede gekeerd.

Blijft voor mij de vraag: Waarom voor de één wel en voor de ander niet? Ook in de bijbel staat deze vraag: Waarom gaat het de goeden slecht en gaat het met de slechteriken goed?

Ik troost mij met de gedachte dat ook Jezus aan zijn Vader, God in de hemel, zijn vragen stelde.

In Gethsémané vroeg Hij aan God of er geen andere weg mogelijk was.

‘Vader laat deze drinkbeker aan mij voorbijgaan.’

Maar Jezus zei er wel achteraan: ‘Niet mijn wil, maar Uw wil geschiede.’

Onze Here Jezus kende zijn einde. Hij wist hoe alles zou aflopen! En dat was niet de dood aan het kruis, maar zijn opstanding uit de dood!

Wij mogen gelukkig weten, ja dat geloof ik, dat Jezus naast ons staat in de gebrokenheid van het leven. De gebrokenheid van ons leven betekent dat er veel mis kan gaan. Dat het in ons leven niet gaat, zoals God het bij de schepping bedoeld had.

En als er iets goed mis gaat in je leven, dan is Jezus wel bij je. Ook al merk je dat niet en voel je dat op dat moment niet, Jezus laat je niet vallen.

En dat is een wonder om stil van te worden.

Hoofdstuk 75 - Ruth, de Moabitische - Ruth 1, 2, 3 en 4

Ze woonde in het land Moab, ten oosten van Juda, aan de andere kant van de Dode Zee. Een jong meisje was deze Ruth. Niet rijk en niet voornaam, maar ze was zoals er zoveel jonge meisjes zijn. En als er nooit iets bijzonders met haar gebeurd zou zijn, dan was zij getrouwd, had ze kinderen gekregen en zou ze

haar man goed verzorgd hebben. Samen zouden ze op geregelde tijden hun god Kamos een offer hebben gebracht en aan het eind van haar leven zou ze sterven, begraven worden en na verloop van tijd zou niemand zelfs nog maar haar naam weten.

Maar met deze jonge vrouw Ruth ging het heel anders. Want zonder dat zij het zelf wist koos de Heer, Israëls God haar uit tot zijn dienst en bracht haar naar het land van Juda en gaf haar kinderen en kleinkinderen. Eén van haar kleinkinderen werd de vader van een groot koning en uit zijn geslacht werd later de Koning geboren: Jezus Christus.

En zo gebeurde het dat haar naam niet vergeten werd, maar dat deze vrouw zoveel eeuwen later nog steeds genoemd wordt, in alle landen waar het evangelie van Jezus verkondigd wordt.

Op zekere dag kwamen in de stad waar Ruth woonde vier mensen uit het land van Juda: een man met zijn vrouw en hun twee zonen. De beide jongens heetten Machlon en Chilion, hun vader Eliëzer en de naam van hun moeder was Naomi. Door de honger gedwongen hadden ze hun stad Bethlehem verlaten en waren naar het land Moab gegaan. Het beviel hen daar goed en daarom besloten ze hier te blijven.

Ze woonden nog niet eens zo lang in het land Moab, toen vader Eliëzer stierf. Naomi bleef achter met haar beide zonen, een weduwe zonder familie in een vreemd land. Maar zij was een flinke vrouw en zonder haar man kon ze in hun levensonderhoud voorzien.

Toen de jongens groot waren geworden trouwden ze allebei met een Moabitische vrouw. De jongste zoon trouwde met Orpa en de oudste met Ruth. Het leek erop dat er nu goede jaren voor Naomi zouden aanbreken. Ze was gelukkig met haar zonen en hun vrouwen, die na hun trouwen niet meer de Moabitische goden, maar steeds meer samen met hun mannen de Heer dienden.

En toen kwam heel plotseling de grote klap: Naomi haar beide zonen Machlon en Chilion stierven heel kort na elkaar. Tien jaar na de dood van haar man moest zij in een vreemd land ook haar zonen naar het graf brengen. Nu had ze alleen nog haar beide schoondochters, die ook weduwe waren geworden. Zij konden hun schoonmoeder Naomi niet troosten, zij hadden zelf te veel verdriet...

En daar kwam bij dat Naomi geloofde dat het haar schuld was. De dood van haar man, tien jaar geleden, was volgens haar al een straf geweest, omdat ze het land van Juda hadden verlaten. Toen had ze al terug moeten gaan naar Bethlehem. En nu nam de Heer ook als straf haar beide zonen. Het was haar schuld dat Orpa en Ruth nu weduwen waren geworden. Het was haar schuld dat het geslacht van haar man Eliëzer zou uitsterven.

Ze moest terug naar Bethlehem en haar twee schoondochters moesten hier blijven en weer trouwen. Ze had hen al genoeg leed aangedaan.

Ze maakte alles klaar voor de lange reis terug naar Bethlehem. Voor de laatste keer bezocht ze de graven van haar man en zonen. En nu wilde ze afscheid nemen van haar schoondochters. Dat viel haar zwaar. Had ze maar meer zonen gehad. Dan hadden die nu met Orpa en Ruth kunnen trouwen.

Toen Naomi haar schoondochters vertelde, dat ze terugging naar haar eigen land, wilden ze allebei met haar meegaan. Het was alsof door het verlies van hun mannen, de liefde voor hun schoonmoeder nog groter was geworden. Ze voelden zich ook niet meer zo thuis bij de godsdienst die hoorde bij het land van Moab. Sinds zij van hun mannen van de God van Israël hadden gehoord, hadden zij aan de god Kamos geen offer meer gebracht.

‘Wij horen bij Israël,’ zeiden ze tegen hun schoonmoeder, ‘wij gaan met u mee.’

Ze waren al een heel eind op reis, toen Naomi tegen haar schoondochters er opnieuw over begon. Ze zei: ‘Jullie moeten nu teruggaan naar huis, naar jullie eigen moeder. Ik hoop dat de Heer goed voor jullie zal zijn, want jullie zijn ook altijd goed voor mij geweest en voor mijn zonen. Ik hoop dat de Heer jullie allebei weer een man zal geven en ook kinderen.’

Ze kuste Ruth en Orpa vaarwel, maar beiden konden geen afscheid van haar nemen. Ze huilden luid en zeiden weer dat ze meewilden naar Bethlehem. Dat was een grote troost voor Naomi. Graag had zij ze meegenomen, maar dat mocht niet. Zij moest sterk zijn en hen terugsturen. God was immers boos op haar en iedereen, van wie ze hield ging dood. Ze wilde niet dat haar schoondochters Orpa en Ruth om dezelfde reden ook zouden sterven.

Ernstig zei ze: ‘Maar kinderen, ga toch terug! Waarom zouden jullie met mij meegaan? Denken jullie dat ik nog zonen kan krijgen? Zodat jullie met hen kunnen trouwen? Echt, jullie moeten teruggaan. Ik ben te oud om opnieuw te trouwen. Stel je voor dat ik vannacht nog met een man zou slapen en dat ik nog zonen zou krijgen. Kunnen jullie dan wachten tot die volwassen zijn? En kunnen jullie zo lang alleen blijven? Nee, kinderen! De Heer is tegen mij. Daarom treft mij zoveel ongeluk. En daarom moeten jullie niet met mij meegaan.’

Deze keer luisterde Orpa naar de sombere woorden van haar schoonmoeder. Huilend kuste ze haar en heel verdrietig ging zij terug naar haar eigen familie. Nog één keer wilde Naomi proberen om haar schoondochter Ruth te bewegen om ook terug te gaan.

‘Kijk,’ zei ze, ‘je schoonzuster gaat terug naar haar eigen volk en haar god. Ga toch met haar mee!’

Ga met je schoonzus Orpa mee, terug naar je eigen familie.

Maar Ruth liet zich niet sturen. Diep in haar binnenste klonk een stem die tegen haar zei: Jij hoort niet meer bij dat volk en bij die god. Jij kunt niet meer terug naar jouw familie.

Ze stond vlak voor Naomi en haar wangen gloeiden. Met schitterende ogen, net alsof ze een boodschap van God overbracht, zei ze: 'Zeg toch niet steeds dat ik terug moet gaan naar mijn familie. Ik laat u niet in de steek. Waar u heen gaat, daar ga ik heen. Waar u woont, daar wil ik ook wonen. Uw volk is mijn volk en uw God is mijn God. Waar u sterft, daar wil ik ook sterven en daar wil ik ook begraven worden. Alleen de dood kan ons scheiden. De Heer mag mij straffen als ik u in de steek laat.'

Toen begreep Naomi dat ze er niets meer over mocht zeggen. Samen reisden ze verder, twee kleine donkere figuren in het weidse landschap.

In de nazomer kwamen ze in Bethlehem aan. Het was de tijd dat de boeren hun koren gingen maaien. Er werd in dat kleine stadje Bethlehem flink gepraat over de terugkeer van Naomi. Jaren geleden was ze vertrokken als een flinke jonge vrouw met haar man en twee gezonde zonen en nu kwam ze terug in rouwkleren, zonder man en zonder zonen. Je kon zien dat ze heel wat doorgemaakt had. Ze zag er oud en vermoeid uit. Niemand durfde het rechtstreeks tegen haar te zeggen, maar dit kon niet anders. Zij moest wel een groot kwaad hebben gedaan, dat God haar zo zwaar strafte.

‘Dus, dit is Naomi,’ zeiden de mensen tegen haar, ‘de vrouw van Elimelech.’ Maar Naomi antwoordde: ‘Jullie moeten mij niet meer Naomi, de gelukkige noemen. Jullie kunnen mij beter Mara, de ongelukkig noemen! Want de almachtige God heeft mij erg ongelukkig gemaakt. Toen ik hier wegging, had ik alles nog. Nu heeft de Heer mij wel teruggebracht, maar ik heb niets en niemand meer. De Heer is tegen mij. Daarom gaat het zo slecht met mij.’

In een huis in Bethlehem gingen ze wonen, Naomi samen met Ruth.

Nu was Naomi dan weer thuis in haar oude land, in de stad waar zij geboren en getogen was. Ze voelde zich bij haar familie niet meer zo eenzaam en verlaten als in Moab. Het voelde ook alsof God niet meer boos op haar was. Het was goed om weer ‘thuis’ te zijn, na al die bange jaren in vreemdelingschap.

Maar dat was natuurlijk niet voldoende. Ze moesten ook eten en er was geen man die de kost voor hen samen verdiende. Er was nog wel een stukje land van Elimelech, maar dat was verhuurd en ze konden dat niet eerder verkopen dan na de oogst. Ruth begreep dat zij de kost moest verdienen. Het kwam goed uit dat het nu juist de tijd van de oogst was.

Op een vroege ochtend ging ze naar een stuk land waar de maaiers het rijpe graan maaiden. Ze wilde vragen of ze het koren op mocht rapen, dat na het maaien op de grond was blijven liggen. Alleen de allerarmste mensen deden dat, maar zij schaamde zich niet.

Omdat Ruth niet nog niet bekend was in Bethlehem, ging zij naar een stuk land toe, waarvan zij dacht dat het wel geschikt was om de op de grond gevallen aren te zoeken. Ze ging naar de opzichter van de maaiers en vroeg om toestemming. Hij knikte. Ze moest haar best maar doen. Aren zoeken was een oud recht in Israël en zijn heer Boaz was een man die zich hield aan de wetten van Mozes. Achter de korenbindsters aan begon Ruth met haar werk. Het viel haar niet mee, maar ze zette door. Wanneer zij deze komende winter eten wilden hebben, dan moest zij wel. De opzichter zag haar glimlachend bezig zijn. Niet eerder had hij een vrouw gezien, die zo ijverig aren zocht. Ze gaf zich zelfs geen tijd voor een beetje rust.

Later op de ochtend kwam Boaz zelf op het land.

‘Moge de Heer met jullie zijn,’ begroette hij zijn personeel.

‘Dat de Heer u mag zegenen,’ groetten ze hem terug. Daarna gingen ze ijverig verder met maaïen en korenschoven maken. De boer nam zijn opzichter even terzijde en vroeg: ‘Wie is die jonge vrouw daar?’

‘Dat is een buitenlandse vrouw,’ antwoordde de opzichter. ‘Ze is met Naomi meegekomen uit Moab. Zij verzamelt koren dat na het maaïen is blijven liggen. Ze heeft mij gevraagd of dat mocht. Ze is vanaf vanmorgen vroeg al bezig en ze neemt bijna geen pauze.’

Ruth verzamelt koren dat na het maaïen is blijven liggen.

Langzaam liep Boaz naar haar toe. Hij zag dat ze ijverig, maar toch ook heel bescheiden aren zocht. Alleen achter de maaiers en de korenbinders en niet brutaal tussen hen in.

‘Mijn dochter,’ zei hij heel vriendelijk tegen haar. ‘Ik ben de eigenaar van dit stuk land. Jij moet niet naar een andere boer gaan. Blijf hier op dit land bij de vrouwen die voor mij werken. Loop maar achter hen aan. Ik zal tegen mijn knechten zeggen, dat ze jou met rust moeten laten. Let jij maar op het koren dat op de grond gevallen is en blijf dicht bij de andere vrouwen. En als je dorst hebt kun je water halen bij de knechten.’

Ruth kreeg een kleur. Ze maakte een diepe buiging en vroeg: ‘Waarom bent u zo vriendelijk voor mij? Waarom zorgt u zo goed voor mij? U kent mij helemaal niet.’

Boaz antwoordde: ‘Ik kende je niet, maar ik heb veel over je gehoord. Ik weet hoe goed je voor Naomi bent geweest na de dood van je man, Je hebt je vader en moeder verlaten en bent met je schoonmoeder meegegaan naar mensen die je helemaal niet kende. De God van Israël zal je daarvoor belonen. Bij Hem heb je hulp gezocht en Hij zal je beschermen.’

Ruth antwoordde: ‘Dank u wel. Ik werk niet eens voor u en toch bent u zo vriendelijk voor me. Nu hoef ik mij geen zorgen meer te maken.’

Toen het etenstijd was zei Boaz tegen Ruth: ‘Kom maar hier en eet wat brood en drink wat wijn.’

Ze ging naast de mannen en vrouwen zitten. Boaz zelf gaf haar brood en wijn, zoveel dat zij het lang niet op kon. Ze hield meer dan voldoende over voor het avondeten thuis bij haar schoonmoeder Naomi.

De hele lange dag werkte zij in de hete brandende zon. Ze vond veel meer aren dan die ochtend. Ook mocht ze nu tussen de korenschoven zoeken. Ruth dacht dat zij zoveel geluk had. Ze wist niet dat Boaz zijn personeel opdracht had gegeven om extra koren op de grond te laten vallen.

Ruth werkte door tot de avond. Toen schudde ze de graankorrels uit het koren dat ze opgeraapt had. Het was wel dertig kilo waarmee ze thuiskwam bij haar schoonmoeder. Heel verbaasd keek Naomi dat zij zoveel had. Zij moest het wel bijzonder goed getroffen hebben. Maar toen Ruth ook nog het eten op tafel zette, dat zij die middag overgehouden had, riep ze uit: ‘Bij wie heb jij vandaag gewerkt? God zal die man gelukkig maken die zo goed voor jou is geweest.’

Ruth antwoordde: ‘De man bij wie ik vandaag gewerkt heb, heet Boaz.’

Toen zei Naomi heel blij: ‘De Heer zal Boaz zeker geluk geven! Want Boaz heeft gedaan wat hij moest doen, voor jou, voor mij en ook voor onze gestorven mannen. Hij is familie van ons. Volgens de wet moet hij voor ons zorgen, nu onze mannen gestorven zijn. Hij is één van onze lossers.’

Die nacht, toen Ruth al lang sliep, dacht Naomi na over wat er die dag gebeurd was. Haar schoondochter Ruth zorgde voor haar. Een eigen dochter kon dat niet beter doen. En dan Boaz.... Volgens de wet was hij één van de lossers en moest hij hen helpen. Het was wel bijzonder dat Ruth, die nog geen mens in Bethlehem kende, juist op zijn land aren was gaan zoeken. Zou dat Gods werk zijn? Maar dan was de Heer niet meer boos op haar. Dan zou Hij haar en ook Ruth zegenen. Dan had God haar schuld vergeven en zag Hij naar haar om. Er blonken tranen in haar ogen, toen ze eindelijk in slaap viel.

Het koren was gemaaid en de velden rondom Bethlehem waren weer kaal en verlaten. Ruth kon weer alle dagen thuisblijven. Naomi begreep nog steeds niet hoe het kon dat zij zoveel veel koren opgezocht had. Naomi dacht veel na en maakte plannen voor hun toekomst.

Op een stille middag, toen ze samen in huis waren, begon Naomi erover tegen haar schoondochter Ruth. Het was geweldig dat zij zoveel koren in huis had gebracht, maar alleen van koren kon je niet leven. Er was zoveel meer nodig en zij hadden geen inkomsten. Het beste zou zijn dat zij het stuk land zou verkopen, dat nog op Elimelech zijn naam stond. Natuurlijk mochten ze het aan iedereen verkopen, maar het was de gewoonte in Israël dat zij hun stuk land het eerst te koop aanboden aan de naaste familie, aan de man die hun lossers was. En dat was Boaz. Met het verkopen van dat stuk land zou het wel goed gaan, maar er was nog iets en dat was misschien niet zo gemakkelijk, want dat ging om Ruth zelf! Ze moest goed luisteren en niet boos worden....

Zoals de situatie nu was, zou het geslacht van haar man Elimelech uitsterven. Machlon en Chilion waren overleden. Ze hadden geen kinderen achtergelaten. En dat zat Naomi goed dwars. In Israël was dat een grote schande en om die reden stond er in de wet dat in zo'n geval de broer van de overledene met de weduwe van zijn broer moest trouwen en dat de zoon, die dan geboren werd, de zoon van de overleden man zou zijn. Als Elimelech nu een broer had gehad, dan zou die met Naomi moeten trouwen. Maar er was geen broer en bovendien, Naomi was te oud. Maar als Ruth nu trouwde en kinderen kreeg, dan zou volgens de wet in haar zoon de familie van Machlon voortleven. Dan stierf de naam en het geslacht van Elimelech niet uit en zou de schande in de familie weggenomen worden.

Machlon had geen broer meer. Om die reden kon de wet niemand dwingen om met Ruth te trouwen, maar het was een oud gebruik dat de lossers ook de weduwe tot vrouw nam.

En Boaz was een man die de Heer diende en zich streng hield aan de wet. Naomi was er vast van overtuigd, dat wanneer Ruth het vroeg, Boaz beide zou doen: hun land kopen en trouwen met Ruth.

Ruth had goed geluisterd. Ze wist al heel veel van de wetten in Israël, maar dit was toch nieuw voor haar. Ze was haar eerste man niet vergeten, maar ze zag ook wel in, dat het haar plicht was om weer te trouwen. Niet alleen om haarzelf, maar ook voor Naomi en haar overleden man Machlon. Zijn naam en zijn geslacht mocht niet door haar schuld verloren gaan.

En Boaz was een goede man, al was hij veel ouder dan zij. Hij had veel over voor andere mensen. Ruth dacht dat hij haar wel tot vrouw zou willen hebben. Op het land was hij al zo goed voor haar geweest. Maar moest zij hem zelf vragen? Dat was toch niet de gewoonte in Israël?

Naomi glimlachte. Nee, dat was zeker niet de gewoonte in dit land. Maar dit was een bijzonder geval, omdat er de losserplicht bijkwam.

Naomi had gehoord dat juist deze avond Boaz en zijn werkvolk op de dorsvloer gerst gingen wassen. Dat is het graan van het kaf zuiveren door het in de wind omhoog te gooien. Het kaf waait weg en de graankorrels vallen naar beneden. Volgens oud gebruik zou na het werk Boaz de wacht houden en op de dorsvloer slapen. Naomi zei tegen Ruth: 'Als jij vanavond nu eens naar hem toegaat, terwijl hij op de dorsvloer ligt te slapen. Maar neem eerst een bad. Zorg dat je er mooi uitziet en dat je lekker ruikt. Laat je eerst niet zien. Als hij klaar is met eten en drinken, gaat hij slapen. Jij moet goed opletten waar hij gaat liggen. Als hij slaapt, moet je stilletjes naar hem toegaan, de deken optillen en bij hem gaan liggen. Als Boaz wakker wordt, zal hij alles begrijpen. Vraagt hij jou iets, dan hoef je alleen maar te zeggen: 'U bent mijn losser, ontferm u over mij.'

'Dat is goed,' zei Ruth. 'Ik zal doen wat u van mij vraagt.'

Die avond ging Ruth naar Boaz op de dorsvloer. Deze keer ging ze niet naar hem toe als een arme vrouw, die om een gunst vroeg, maar nu als een jonge vrouw die bij haar losser kwam om haar recht te halen.

Ze wachtte tot het werk gedaan was en iedereen gegeten en gedronken had. Toen iedereen was weggegaan ging Boaz tegen een hoop gerst aanliggen en viel in slaap. Zachtjes liep Ruth naar hem toe. Ze tilde de deken op en ging bij zijn voeten liggen.

Midden in de nacht schrok Boaz wakker. Hij draaide zich om en merkte dat er een vrouw aan zijn voeteinde lag. Een vrouw!

'Wie ben jij?' vroeg hij.

'Ik ben het, Ruth,' antwoordde Ruth. 'Mag ik bij u blijven? U bent familie van mijn overleden man. Dan moet u toch voor mij en Naomi zorgen? U bent mijn losser.'

Boaz hoefde er niet over na te denken. Zo vaak al had hij aan Naomi en Ruth gedacht.

'De Heer zal je gelukkig maken, Ruth,' antwoordde Boaz. 'Ik wist al dat je veel voor je schoonmoeder deed. Maar nu wordt me dat nog duidelijker. Want je had best een andere man kunnen krijgen. Een jonge man, arm of rijk. Maar je komt

naar mij. Wees niet bang, want ik zal alles doen wat je vraagt. Je bent een geweldige vrouw.

Maar er is één probleem. Volgens de wet moet ik inderdaad voor jou en Naomi zorgen, omdat ik familie van jullie ben. Maar iemand anders in de familie is eigenlijk eerder aan de beurt. Morgen zoek ik uit of die man voor jullie wil lossen, voor jullie wil zorgen. Als hij niet wil, dan doe ik het. Dat beloof ik. Blijf hier tot het ochtend wordt.'

Toen ze alles besproken hadden, ook de verkoop van het land van Naomi, gingen ze slapen. In het donker van de nacht kon Ruth niet alleen naar huis terug. Maar ze moest wel eerder van de dorsvloer wegwezen, dan het personeel van Boaz kwam. Niemand hoefde te weten, dat zij deze nacht bij Boaz geslapen had. Ook in het stadje Bethlehem woonden mensen die graag roddelden. In de vroege ochtendschemering ging Ruth naar huis. Niet met lege handen. Van Boaz had ze in een doek zes grote scheppen graan meegekregen voor thuis.

Diezelfde ochtend nog ging Boaz naar het plein bij de stadspoort. Daar zaten al een hele rij belangrijke burgers van de stad. Boaz zag de eerste lossers van Ruth voorbijkomen. Hij riep hem bij zich. Ook vroeg hij aan tien mannen van het stadsbestuur om als getuigen erbij te komen zitten.

Boaz vertelde kort en bondig wat Naomi van haar lossers begeerde. Het stuk land van haar man Elimelech moest hij kopen. En wanneer hij het kocht, moest hij elk jaar de opbrengst van dat stuk land aan haar geven.

De eerste lossers dacht er even over na. Dit zou geld gaan kosten. Pas wanneer Naomi stierf, zou het land van hem zijn. Maar hij wilde ook geen naam in de stad hebben, dat hij zijn lossersplicht niet nakwam.

'Ik zal lossen,' zei hij luid, zodat iedereen het kon horen. Maar Boaz had nog iets te zeggen.

'Wanneer u het land van Naomi koopt, dan is Ruth, de vrouw uit Moab, ook van u. Zij was getrouwd met een zoon van Elimelech en Naomi. Als jij en Ruth kinderen krijgen, dan blijft het land in de familie van Elimelech.'

Hij had niet gedacht, de eerste lossers, dat dit er achter weg zou komen. Het land kopen en de opbrengst aan Naomi geven, dat was al mooi genoeg. Maar wanneer hij nu met Ruth zou trouwen, dan moesten de kinderen van Ruth en hem later ook meedelen in de erfenis! Hij schudde zijn hoofd. Nee, dat werd hem te veel.

'Boaz, dat kan ik niet doen. Doe jij het maar.'

En meteen trok hij één van zijn schoenen uit. Want dat deden ze vroeger in Israël, als ze iets wilden kopen of ruilen. Je gaf dan je schoen aan de tegenpartij. En dan was de zaak officieel geregeld.

Boaz ging staan. Hij keek de tien manen van het stadsbestuur aan en zei: 'Ik koop van Naomi het land van Elimelech. En Ruth is dan ook van mij. Zij wordt mijn vrouw. Het land blijft op naam van Elimelech staan. Zo zal de naam van Elimelech niet vergeten worden in zijn familie en in de stad. Jullie zijn mijn getuigen.'

Tien stemmen klonken luid en duidelijk: 'Ja, wij zijn getuigen!'

En één van hen zei een prachtige spreuk: 'Wij hopen dat de Heer veel kinderen aan je vrouw geeft, net zoals vroeger aan Rachel en Lea. Door die twee vrouwen is Israël een groot volk geworden. En dan zal jij hier in Bethlehem in Efratha een belangrijk man zijn.'

Niet lang na die plechtigheid in de poort van Bethlehem trouwden Boaz en Ruth. Ook Naomi ging in het huis van Boaz wonen. Ze was erg blij dat alles volgens haar plan gegaan was. Ze wist nu zeker dat God niet meer boos op haar was en dat Hij Boaz en Ruth zou zegenen.

Heel blij werd ze toen een jaar later Boaz en Ruth een baby kregen, een zoon. Veel vrouwen van vroeger kwamen bij Naomi en zeiden tegen haar: 'Dank de Heer, Naomi! Hij heeft je vandaag een kleinzoon gegeven die voor jou kan zorgen. Hij zal weer geluk in je leven brengen.'

Een 'dienaar' zou deze baby worden en zo moest hij ook heten: Obed. Die naam heeft hij zijn leven lang gehouden. Toen hij volwassen was, kreeg ook hij kinderen. Eén van zijn zonen heette Isaï, de vader van koning David. En zo kwam het dat de Christus, de grote Davidszoon, mee van Ruth, de Moabitische, afstamt.

Ruth en Boaz leefden in de tijd dat de rechters rechtspraken in Israël. Altijd heeft God, ook in wilde en woelige tijden, zijn stille en trouwe dienaren op deze aarde.